

ÖZET

Bu çalışmada Occupy Wall Street (OWS) ve Gezi Parkı eylemlerinde protestocular tarafından direniş ifade etme, anma ve anımsatma amacıyla kullanılan şiirler analiz edilecektir. 2011 yılında Amerika Birleşik Devletleri’ni ve 2013 yılında Türkiye’yi etkisi altına alan direniş pratikleri içerisinde eylemciler direniş esnasında ve sonrasında direniş ifade etme, anımsama ve anımsatmak üzere şiire başvurmuştur. OWS eylemleri *OWS Poetry Anthology (OWS Şiir Antolojisi)* isimli bir şiir antolojisinin yaratımıyla sonuçlanmış, Gezi Parkı eylemleri ise 2013 Eylül’ünde faaliyete geçen “Şiir Sokakta” isimli bir şiir hareketine ilham kaynağı olmuştur. Bu çalışmada OWS eylemcilerinin yazdıkları şiirlerin ve Gezi Parkı eylemcilerinin direniş desteklemek üzere sosyal medyada paylaştıkları şiirlerin incelenmesiyle protestocular tarafından başvuruşan şiir türü ortaya konmaktadır.

Bu tez çalışması OWS ve Gezi pratiklerinden yararlanarak şiirin kolektif direniş pratiklerine olası katkılarını tartışmayı amaçlamaktadır. Yapılan analiz sonucu OWS eylemcilerinin şairinin doğrudan politik önermelerde bulunduğu, açık ve direkt bir dil kullandığı şiirleri tercih ettiği gözlemlenmiştir. Öte yandan Gezi Parkı eylemcileri bir barikatın, pankartın üzerine ya da sosyal medyaya yazmak üzere ağırlıklı olarak Turgut Uyar’ın dizelerinden beslenmiştir. Toplumsal ayaklanmalarda soyut fikirlere metaforik dil kullanımının, melankolik ve karanlık bir tonun eşlik ettiği şiirin ön plana çıkması alışılmadık olduğundan, bu çalışmada Gezi Parkı’nın şiirine ve şairine özel bir ilgi gösterilmektedir. Çalışmada yürütölen tartışma İtalyan filozof Paolo Virno ve Franco Bifo Berardi’nin yanı sıra Fransız filozof Jacques Rancieré, Gaston Bachelard ve Gilles Deleuze’ün terminolojisi ve/veya önermeleriyle desteklenecektir.

Turgut Uyar 1950’lerde ortaya çıkan İkinci Yeni Akımı’nın öncü şairlerindendir. Gezi Parkı eylemleri de “yeni” sosyal hareketlere örnektir. Bu doğrultuda Uyar şiirinin ve Gezi Parkı direnişinin ortak noktası “yeni”liğindedir. Çalışmada yürütölen tartışma avangart şiir ve radikal hareketlerin ortak zeminini vadettikleri yenilikte aramaktadır. Bunu göz önünde tutarak, Uyar şiirinin nasıl olup da Gezi Parkı eylemcilerine eşlik ettiğine dair bir açıklama getirmek çalışmanın amaçları arasındadır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Alain Touraine, Alberto Melucci, Claus Offe ve Jean Cohen gibi sosyal hareket teorisyenlerinin çalışmalarından yararlanılacak; Uyar’ın şiire, şiirde yeniye ve geleneğe bakışını anlamlandırmak üzere şair tarafından kaleme alınmış metinlere başvurulacaktır.

Anahtar Kelimeler: OWS Şiir Antolojisi, Turgut Uyar, Occupy Wall Street, Gezi Parkı, yeni şiir ve yeni sosyal hareketler.

ABSTRACT

In this dissertation, the poetry that have been utilised by Occupy Wall Street (OWS) and Gezi Park protestors as a way to express, commemorate and remind the resistance is analysed. Within the resistance practices sparked in 2011 in the USA and occurred in 2013 in Turkey, poetry provided the protestors with new ways to express, commemorate and remind the resistance during and after the protests. OWS protests ended up with the creation of a poetry anthology titled *OWS Poetry Anthology* whereas Gezi Park protests gave inspiration to a new poetry movement which started in September 2013 with the name “Şiir Sokakta” (*Poem is in the Street*). Analysing the poems written by the OWS protestors and the poems shared on social media by the Gezi Park protestors to stand for the uprising, the type of poetry utilised by the protestors is put forth in this dissertation.

While depending on the cases of OWS and Gezi Park protests, this thesis aims to discuss potential contributions of poetry to collective resistance practices. Through the analysis, it is observed that OWS protestors preferred to utilise a poetry in which poets make direct political statements and use a clear/open language while Gezi Park protestors borrowed the lines mostly from Turgut Uyar's poetry to write on barricades, placards and social media. Since the appreciation of abstract concepts, metaphoric usage of the language, a melancholic and dark tone within poetry is unusual in a social uprising, this dissertation gives a special attention to the poet and poetry of Gezi Park resistance. The discussion undertaken in this dissertation is supported by the terminology and/or arguments of the Italian philosophers Paolo Virno and Franco Bifo Berardi, as well as the French philosophers Jacques Rancière, Gaston Bachelard and Gilles Deleuze.

Turgut Uyar is one of the leading poets of Second New Poetry, a poetry genre which emerged in 1950s, while Gezi uprising is classified as a “new” social movement. The discussion held in the dissertation implies “novelty” as the common ground for avant-garde poetry and radical movements. Thus, common ground for Uyar’s poetry and Gezi uprising can be found in the novelty both offers. Considering this, this dissertation also aims to explain why Uyar’s poetry might have accompanied Gezi Park protestors. To acquire this goal, the articles written by social movement theorists such as Alain Touraine, Alberto Melucci, Claus Offe and Jean Cohen will be benefited while the texts written by Turgut Uyar (which indicates how the poet regards poetry, new poetry and tradition in poetry) guide the dissertation.

Keywords: OWS Poetry Anthology, Turgut Uyar, Occupy Wall Street, Gezi Park, new poetry and new social movements.